

დასათბუნებელი მასალით, ტიხრით და ა.შ. დააფარვის გამარჯვლებულია ხშირ შემთხვევაში შეფუტვრე რომლებიც არ იყვენ საფეთქრეში ელემენტარულ საინტარულ წენსს.

ფიჯნონი – იმება კლინიკური ნიშნებით, მიკროს-კოპული, ბაქტერიოლოგიური და სეროლოგიური გამოკლევებით.

პროფილაქტიკა – უნდა ეფილიათ ძლიერი პროფექტიული ოჯახები.

მეურნალობა – მეურნალობისადრის ძირითადი ფენებენ ანტიბიოტიკებს (ნეომიცინი, ტეტრაციკლინი, ტრიტრომიცილი, კანამიცინი, ჭორბიცილი, სტრეპტო-მიცინი, ნიორსელფასთლინატრი). მეურნალობა ტარდება ბარტყის არსებობის მთელ პერიოდში. აღნიშნული პრეპარატები ეძლევათ სიროპთან ერთად 3-5 დღის ინტერვალით.

ვარჯატი – ფეტკრისა და ბარტყის ინვაზიური დაავადება, რომელიც იწვევს ტკიპა. ის შეუიარაღებელი თვლით ვარჯად ჩანს. აქვს ოვალური ფორმა, ბრტყელი სხეულით, სიგრძე 1,7მმ, სიგანე 1,8მმ; გარე საფარი ქიტოვანია. რაც ტკიპას იყავს არასასურველი ფაქტორებისაგან.

ფიჯნონი – აფილიად იმება, რადგან ტკიპა ფეტკრისა და ბარტყის სხეულზე ვარჯად ჩანს შეუიარაღებელი თვლით. ახვე ტკიპას ათვლიტრენერ გამაფიფებული მუშით.

კლინიკური ნიშნები – ხაფხლელი და შემოფიჯნამე უნახულობთ სკიდან გაფიჯნარფილი დიფი რაოდუ-ნობით ახალგაზრდა და მამალ ბარტყებს რის გამოც ოჯახი სუსტდება. მამარიში ვუნდს ვერ კრავს და ილუკება. დეფა ფეტკარი წყევტს ვეურების ფებას და არ მრავლდებიან.

მეურნალობა და პროფილაქტიკა – უნდა მოხდეს ფეტკრის ოჯახის მუშირება. ოჯახი უნდა დამუშიყდეს ერთ-ერთი რომელიაზე რეკომენდირებული პრეპარატი 2-ჯერ მინე. ფეტკარს ანუშავებენ დილით ან საღამოთი. ფლუისათვის ყველაზე ეფექტურია ვაროკეში ასკოვარი, ბიპინი და სხვა შესაბოლებელი ფარუიტები. აღნიშნული პრეპარატები ეძლევათ ინსტრუქციის შესაბამისად 2-3 ჯერ 7-დღის ინტერვალით.

სავურაფლებოა რომ დაავადების ნიშნების მუშირევაში უნდა მივმართოდ ვეტრინარ ექიმს ზუსტი დიაგნოზის დასასმელად.

უბანბანი საფუტკრე მუერნობის მონაწერობად საბმრე ოცნებატარი და მათი ღირებულება

№	ფიჯნული	რადგნის დღი	ეფილიტ ფის დღის	სულ ომის დღის
1	ფეტკრის ოჯახი მამ სავალო	300	70	1000
2	სავალო	25	45	1125
3	სავალო	25	25	75
4	სავალო	300	5	300
5	ტკიპი	300	2	300
6	სავალო	300	5	300
7	სავალო	250	1,2	300
8	სავალო	2	25	30
9	სავალო	2	5	30
10	სავალო	2	4	30
11	სავალო	2	6	32
12	სავალო	2	3	6
13	სავალო	5	2	30
14	სავალო	5	5	25
15	სავალო	1	25	25
16	სავალო	1	5	5
17	სავალო	1	5	5
18	სავალო	2	5	30
19	სავალო	2	5	30
20	სავალო	2	5	30
21	სავალო	1	90	90
22	სავალო	1	30	30
23	სავალო	60	30	1200
24	სავალო	2	30	30
25	სავალო			100
სულ ღირს:				1995

პროფილაქციის რეკომენდაცია

ფიჯნული	რადგნის ჯ	ეფილიტ ფის დღის	სულ ომის დღის
თელი	300	15	4500
სავალო	30	28	140
ფიჯნული	6300	4,50	150
მთლიანი მონაწერი პროფილაქციის დროებში			4050
მინიმალური ზრეცა			2145

ა(ა)იპ აგროსერვისცენტრის
კონსულტანტი
ლევან ჩიქოვაძე -
ტ. ბათუმი 599 74 37 43

მისაბათი: სპაკოპელო, ბათუმი, 6010,
ი. გომეგავშილის ქუჩა № 46
მელო: +995 (422) 27 96 02
www.agroc.ge
მელოი ხაზი: +995 599 54 69 84

მეფუტკრეობა

მეფეტკრობა

ფეტკრობის ბიოლოგია – მეფეტკრობა მტკაფ მნიშვნელოვანი დარგია ზოგჯერ თრფეგარი სარგებელს, საკუროივ პროდუქციის სახით იძლევა თაფლს, სანთელს, ცვილს, ფეტკრობის რძეს, დინდვლას, ფეტკრობის შრატს და ჭვოს. ფეტკრობი ახდენს მკვნიარეთა დამტკვევარს რის შუფფეად იზრდებია მოსაეღანობა 10–15–ჯერ.

სადარბოვლოში გამოიზრდვა რუხი ჭრბელბორბო-მინაი ფეტკრობი, შრომისა და ყვავილნარის მატკიმალურად გამოფენების უნარით და ხასიათდებია სამშუფით ზორ მანბათზე საკვების მოშობის უნარით შადელ შოფფეღანობა ცნობილი. ბოლო მოსაეღებთ 160 ათას ოჯახამდე ფეტკრობა და ნარშობებული 2300 ტონამდე თაფელი.

ფეტკრობის ოჯახი – ოჯახი შუფფეაი დედა, შუში და მამალი ფეტკრობსაგან.

ფედა ფეტკრობი – სკაბი ერთია და განსხვავებია ცხეა ფეტკრობსაგან სიფითით.

ფეტკრობის გამრავლება – გამორჩევიდან 5–7 დღის შუშუდე გარეთ გამოდის და იწყებს განაყოფიერებას. ის ჯერში ხეფეა მამრს. 2–3 დღის შუშუდე ზრუნდება და იწყებს კვერცხის ფებას. სიცოცხლის ხანგრძლი-ვობა 4–5 შეღია, მკვნიარე მისი გაიერება თრ წელზე მფეით საკლებ მოშფეღანობა.

მუში ფეტკრობი – ვითარდება განაყოფიერებულ კვერცხკვერფიდან. ფეტკრობსაგან განსხვავებული კვების რეჟიმის გამო განვითარებული აქვს სასტქო ორგანოები და ვერ მრავლდება. ის ფეტკრობის ოჯახის ანბოლოტორ უმრავლესობას შუაფგენს, მისი მოვალეობაა ყოველგვარი საშუშის მხზრულება. დედა ფეტკრობი თუ დაიღუკა მამი მუში ფეტკრობდან რომელომე იწყებს კვერცხის ფებას და ებნბინ ცრუ ფედას. ასეთ ჰირობებში თუ ყერადდება არ მრავალყო ოჯახი დაიღუკება.

გამაფხულზე გამოშეცილი მუში ფეტკრობი 1,5– 2 თვეზე შუტს ვერ ცოცხლობს ბგერი მუშაობის გამო, ხოლო მემოდგომამე გამოშეცილი მკერი მუშაობის გამო 7–8 თვეს ცოცხლობენ.

მამალი ფეტკრობი – სიცოცხლის ხანგრძლივობა არის 3–4 თვე. მისი მოვალეობაა შოლოდ გამოყოფიერება, ღალიანობის ჰერიობის დამოა-რების მერე მუში ფეტკრობი ახდენენ გარეთ და მოშოლით კუდება სკაბი ზოგ მუშთხვევაი არის ბლომად მამალი ფეტკრობი, ასეთ მემთხვევაში ხელოვნურად ამკრობენ მის რაოფენობის რადგან

თაფლის სარკავენ

ფეტკრობის გამრავლება – ფეტკრობი სტქობორბეა გბით მრავლდება აბსიათებს სამი სტადია: კვერცხობის, მატკრობის და ჭკრობის. დედა და მუში ფეტკრობი განაყოფიერებული კვერცხით მრავლდება, მამალი კი გაენაყოფიერებელიდან 3 დღელის შერე გამოიშეკება მატკლი, რომლებზე იკვებებიან ვწ ფეტკრობის რბით. 3 დღის შერე ხამბილუ და სამშოი მატკლები იკვებებიან თაფლით და ჭვოს ნარფეთ, სადედე მატკლს კი ბოლომდე კვებებენ ფეტკრობის რბით. ასეთი კვების გამო მიღება სტქობორბეად განვითარებული დედა ფეტკრობი და სტქობორბეად განვითარებული დედალი მუში ფეტკრობი ერთ კერიამი მატკლები გადაფას ჭკრობის სტადიაში ეს სტადია შოაგრდება სულ 14 დღეში. 21 დღეში მიიღება მუში ფეტკრობი, 24 დღეში მამალი ნრდასრული ფეტკრობი. ამ ჰერიოდში ტემპერატურა უნდა იყოს 35–36 გრადუსი.

ფეტკრობის საკვები – ფეტკრობის შოაგარ საკვებად ითვლება თაფელი, რომელსაც ამბადებს სათაფლე ჩიხბები და ინახებს ფიტის უკრეფებში. აქ ხდება ყვავილის მტკრობის ფერმენტაცია და საბოლოოდ ყალიბდება ჭვო. იგი განსაკუთრებით ფიტების შინების, ბარტყის გამოზრფის დროს გამოიყენება. ნყალზე მოთხოვნილებას ფეტკრობი მამთარში თაფლით იკმაყოფილებს ხოლო მადხველი ღალიანობის ჰერიოდში ნეტრიდან. სასურველი თაფლოვანი მტკნარებები საფეტკროქსთან ახლოს იყოს. ფეტკრობს 1,5–2 კმ–ის რადიუსიდან შუფღია საკვების მოტანა.

სუის ზონცობა – დღესათვის გამოიყენებულია 12 ნარშოინი სკა ის შუფგება ხის კორპუსისაგან, რომელშიც თავსდება 12 ნარშო ერთი დიადრეგმა, საკვნიარ და სახურავი.

ფეტკრობის შოფელი – მამთარში სცივის გამო ფეტკრობის ცხოველყოფელობა დაქვითებულია. შიარ დღეებში სოტა ხნით გამოდის ნანალავს გასამშენდად. დედა ფეტკრობი მამთარის ბოლოს იწყებს კვერცხის ფებას, ამ დროს ოჯახი აქტიურდება და ძლიერია შოაგარი ღალიანობი ჰერიოდში (მაბი, ჟინისი, ივლისი) ამ დროს ფეტკრობი დღეში 2000–მდე კვერცხს ფებს. გამაფხულზე 15 გრადუს ტემპერატურის მიღწევას-თანავე გულდასხმით უნდა მემონიშებს ფეტკრობის ოჯახი, დაფინდება სკაბი დედის არსებობა უშალოდ ხილუით ან ფიტის უკრეფებში კვერცხობისა და მატკლების არსებობით. უფეფო და სუსტი დედის მემონე ოჯახს უნდა აღმოუჩინოს დახმარება. შიყუთ

სათაფარყო დედა თუ არ გვყავს უნდა შუფერიოდ სხვა დედიან ოჯახს. ამასთანავე უნდა მოხდეს საკვების რაოფენობის განსაზღვრა იმ ანგარიშით რომ ერთ მარნში 3–3,5 კგ თაფელი იყოს. განაფხულზე მონრმალური განვითარებინათვის საჭიროა ერთ ოჯახში 6–8 კგ თაფლი და ორი ნარშის ჭვო. ნაკლებობის შუშთხვევაში დედა ფეტკრობი ნყვეტს კვერცხის ფებას. ამტკომ უნდა მიეცეს ხელოვნური საკვები. ასევე 1–2 თვეადაბედილი ბარტყით სავე ნარშო შუფერატოთ.

ფეტკრობის ნაყრობა – ფეტკრობის ოჯახის გამრავლები-სათვის გამოიყენებულია ნაყროს მიღება კალონ-ყოფისა – ნესით, ხელოვნური ნაყრობა იძლევა საშუალებას მოსაწდასახულად გაემარფოთ იჯახები.

ფეტკრობის მოშობარობა – როცა ღალიანობა შოაგრდება ფეტკრობი გადაყავთ სადეკ მკვნიარე-ლობა ახლად იწყებს აყვავებას. ასეთი გასწხავება არის შობისა და ბარის ზონცის შორის. შათი გადაყვანა უნდა მოხდეს ღამის საათებში.

დამამორება – შოაგარი ღალიანობის დამოაერების შემდეგ უნდა მოხდეს თითოეული ოჯახების შემონიშება ფედეტების გასამორებლად. ფეტკრობის გამოზამთრებისათვის თითოეული ოჯახში უნდა დაეტოვოთ 10–12 კგ თაფელი, რომ გაააფხულამდე იყოს. სუის ცარიეული აფგილები დედათბუნოთ ხალიშებით.

ფეტკრობის დაეაფებები

ვეროპული და ამერიეული სიფამლე – ბარტყის გადაშეები დაეაფებებია თითქმის ყველგანაა გაერელებული და დეე ზიანს აყენებს მეფეტკრო-ობას. ინფექციის გამოშწევი სპორა საკვებთან ერთად ხდება ნანლავებში და იწყებს მოწამე-ლას. ინკუბაციური ჰერიოდი გრძელდება 1,5–3 დღეს. დაეაფებების ნიშნების გამოვლინების დროს უნდა მემართოდ კვეტინარ ექიმს.

ამერიეული სიფამლე – გადაბედილი ბარტყის დაეაფება, რომელსაც იწყებს მკრობი, მას შუფღია სპოროვანი ფორმები გაფსკლა. ინკუბაციური ჰერიოდი გრძელდება 5–7 დღეს, რის შუფგაც იწყება კლინიკური ნიშნების გამოშფლენება.

დაეაფების გავრელება – ოჯახის მფენით ხდება ფეტკრობის, განსაკურობის ძბა ფეტკრობის შერ რომლებზე ინფიკორებული საკვებით კვებებენ ბარტყს, დაეაფება შუაძლება გავერელებს ინფიკორებული ინტენტარით, ფეტკბით, ცნობრებით, თაფლით, ჭვოთი, ცვილით, საფარიტილოებით,